

**ශ්‍රී ලංකාවේ මධ්‍යකාලීන ශිලාලේඛන වලින්
හෙළිවන මහාප්‍රාණ අක්ෂර හා බැඳි අකුරු
භාවිතය පිළිබඳ විමර්ශනයක්**

අලුහේනේගම සුමනරතන හිමි

සිංහල භාෂා ව්‍යවහාරයේදී විශේෂයෙන් ලේඛනයේ වර්තමානයේ වුවද මහා ප්‍රාණ අක්ෂරවලට විශේෂ ස්ථානයක් හිමි වෙයි. කථිත භාෂාවේ කෙසේ භාවිත කළත් ලිඛිත භාෂා ව්‍යවහාරයේ දී මහාප්‍රාණ අක්ෂර අනිවාර්යයෙන් ම යෙදිය යුතු බව පොදු විද්වත් මතයයි. පුවත් පත් පරිගණක ආදී නූතන ජනසන්නිවේදන ආයතන වුවද මෙම මතයට බොහෝසෙයින් නතු වී ක්‍රියා කරන බව පෙනෙයි. මහාචාර්ය ජේ.බී. දිසානායක සූරිභූ මහාප්‍රාණ අක්ෂර දහයක් දක්වති. ඒවා නම් බ, ස, ඡ, කු, ධ, ඩ, ඵ, භ යන ඒවාය.¹

වෙනත් වියරණ ඇදුරන්ද මේ පිළිබඳව අක්ෂර ගෙනහැර දක්වන අතර තියඩෝර් ජී. පෙරේරා පියතුමා මීට ම තවත් අක්ෂර කීපයක් එක්කර දක්වයි. එනම් සාම්ප්‍රදායික ලෙස බ, ස, ඡ, කු, ධ, ඩ, ඵ, භ, ශ, ෂ, ස, හ යනුවෙන් දහ හතරකි. (14).² අපි මෙහිදී ජේ.බී. දිසානායක මහතා දක්වා ඇති මහාප්‍රාණ අක්ෂර දහය සැලකිල්ලට ලක් කරමු. එසේ ගැනීම සාධාරණ ලෙස පෙනෙන්නේ ද මහාචාර්ය විමල් ජී. බලගල්ලේ මහතා වැනි උගතුන් පවා සාම්ප්‍රදායික ව්‍යාකරණයෙන් බ, ස, ඡ, කු, ධ, ඩ, ඵ, භ යන මහාප්‍රාණ අක්ෂර ගෙන ඇති බැවිනි. ඊළඟට මෙම ලිපියෙන් දැක්වෙන බැඳි අකුරු පිළිබඳව ද අවධානය යොමු කළ

යුතුය. අපේ සිංහල භාෂාව පෝෂණය වී ඇත්තේ වඩාත් පාලි, සංස්කෘතා දී මාතෘ භාෂාවන්ගෙනි. එම භාෂාවන් සිංහලට එක් වුණු කල්හි සිංහල භාෂාව ව්‍යවහාර කළ උගත්හු ඒවා පැරණි කාලයේ දී බොහෝ අවස්ථාවල බැඳී අකුරෙන් ම ලිවූහ. ප්‍රාණක්ෂර නොමැතිව ව්‍යඤ්ජන අකුරක් හෝ දෙකක් එක ළඟ සිටිවිට ඒවා බැඳී අකුරු වෙයි.³ තවත් විදියකින් කියත හොත් හල් අකුරක් ඊළඟට ඇති ස්වරය සහිත ව්‍යඤ්ජනයට බැඳේ.

උදාහරණ කීපයක් :

- අඤ්ච
- ග්‍රහ්ච
- පක්ෂ්ච
- තක්ෂ්ච
- විශ්ච
- සුක්ෂ්ම

විසි එක් වෙනි සියවසට පෙර මෙසේ බැඳී අකුරු බොහෝ දෙනා විසින් ලියනු ලැබුවත් ජන සන්නිවේදනයන්ගේ බලපෑම් නිසාදෝ හෝ වර්තමානයේ ලියනු ලබන පොත් පත්, ලිපි ලේඛන වල බැඳී අකුරු දක්නට නැති තරම්ය. යම් හෙයකින් තිබුණහොත් ඒ ඉතාමත් ම කලාතුරකිනි. ශ්‍රී ලංකාවේ මධ්‍යකාලයට අයත්වන අවධිය පිළිබඳව ද මෙහි දී දළ වශයෙන් හෝ අවබෝධයක් ඇති කර ගත යුතු වෙයි.

මේ පිළිබඳව කාලවකවානු නිරීක්ෂණය කරන බොහෝ උගත්හු ස්වකීය අභිමතාර්ථවලට අනුව මතවාද ගෙනහැර දක්වති. එයින් අදහස් කීපයක් මෙසේය.

තියඩොර් ජී. පෙරේරා පියතුමා 13 වෙනි ශතවර්ෂයේ සිට 16 වෙනි ශතවර්ෂයේ අවසානය දක්වා කාලය මධ්‍ය කාලය ලෙස සඳහන් කරයි.⁴

සිංහල සාහිත්‍යය - 1 මුද්‍රණය කෘතියේ මහාචාර්ය ආනන්ද කුලසූරිය සූරීහු ඇතැම් උගතුන් ක්‍රි.ව 1153 න් පසුව සීතාවක පළමු වෙනි රාජසිංහ රාජතුමාගේ අවසානය දක්වා එනම් ක්‍රි. ව. 1593 දක්වා (ක්‍රි. ව 1153 - ක්‍රි. ව. 1593 දක්වා) කාලය මධ්‍යතන අවස්ථාව ලෙස පෙන්වන බව දක්වති.⁵

විද්‍යාලංකාර විශ්වවිද්‍යාලයෙන් මුද්‍රණය කරන ලද ලංකා ඉතිහාසයේ 1 කාණ්ඩයේ 1 භාගයට ලිපියක් සපයන සී. ඩබ්ලිව්. නිකලස් මහතා මධ්‍යතන යුගය ලෙස ක්‍රි. ව 08 වෙනි සියවසේ සිට ක්‍රි. ව 12 වෙනි සියවස දක්වා කාලයේ ගණන් ගැනෙන බව ප්‍රකාශ කරයි.⁶

ආනන්ද කේ. කුමාරස්වාමි මහතා ස්වකීය මධ්‍යකාලීන සිංහල කලා යන ග්‍රන්ථයේ ප්‍රස්තාවනාවේ මධ්‍යකාලය පිළිබඳව මෙසේ සටහන් කරයි.

"1815 දී බ්‍රිතාන්‍යයන් මහනුවර යා කර ගන්නා තුරුම මධ්‍යකාලීන තත්වය මුළුමනින් ම නොනැසී පැවතුනේය."⁷

එහිම තව තැනක මෙසේ කියැවේ. " මධ්‍යකාලීන" යන යෙදුමෙන් ක්‍රි. ව. 17, 18 යන සියවස් ද දක්වා කාල මධ්‍ය කාලය ලෙස සැලකේ. "⁸

මධ්‍යකාලීන ලංකා ඉතිහාසය 2 වන මුද්‍රණය නමින් පළකර ඇති කෘතියේ මුල් පිටුවේ වරහනක් තුළ 1180 සිට 1270 දක්වා මධ්‍ය කාලය යනුවෙන් අමරදාස ලියන ගමගේ මහතා සඳහන් කර ඇති අතර එහි අභ්‍යන්තරයේ පළමුවෙනි පරාක්‍රමබාහු, පළමු වෙනි විජයබාහු, නිශ්ශංකමල්ල, මාස ආදී පාලකයන් 13 කගේ කාල වකවානු මධ්‍ය කාලය ලෙස දක්වයි.⁹

එමෙන්ම සංඥාපනයේ ක්‍රි.ව. 1017 සිට 1236 දක්වා කාලය, එනම් සොළී ආධිපත්‍යයට නතු ව පැවති කාලයේ සිට පොළොන්නරු අවධියේ අවසාන කාලය දක්වා මධ්‍ය කාලය ලෙස අවධාරණය කරයි.¹⁰

සිංහල සාහිත්‍ය වංශය නැමති ග්‍රන්ථයේ ආචාර්ය පුඤ්චිඛණ්ඩාර සන්නස්ගල මහතා සාහිත්‍ය යුග බෙදීමේදී පොළොන්නරු, දඹදෙණි, කුරුණෑගල, ගම්පොළ, කෝට්ටේ, සීතාවක සහ මහනුවර පූර්වභාගය වූ සංකඩගල යන කාල මධ්‍යතන යුගයට අන්තර්ගත කරයි. තවත් විදියකින් සඳහන් කරතොත් ක්‍රි.ව. 1000 සිට 1700 දක්වා කාලයක් සිංහල සාහිත්‍ය ඉතිහාසයේ මධ්‍යතන යුගයට අයත් බව පෙන්වුම් කරයි.¹¹

සිංහලයේ මධ්‍ය කාලය සම්බන්ධයෙන් මහාචාර්ය විල්හැම් ගයිගර් මහතා මෙසේ කියයි. "සියවස් අටේ සිට දහතුන් වැන්නේ මැද දක්වා මධ්‍යකාලීන සිංහලය පිළිබඳ දැනුම ලබා ගනු පිණිස අපට මූලස්ථාන වන්නේ සෙල්ලිපියි. මධ්‍යකාලීන කාලපරිච්ඡේදයට අයත් ඉතාමත් පැරණි සෙල්ලිපිය ලෙස අප දන්නේ ගැරඬිගල ලිපියයි.¹²

විවිධ උගතුන් විසින් දක්වා ඇති උක්ත කරුණු ඔස්සේ සලකා බැලූව හොත් අනුරාධපුර යුගයේ අවසාන භාගයේ සිට මහනුවර යුගයේ පූර්වභාගය අවසානය තෙක් බොහෝ දුරට මධ්‍යතන කාලය ලෙසින් පිළිගත හැකි බැව් පෙනේ. කුමන හෝ ශිලා ලේඛන ගණයට ඇතුළත් නොවුණත් අනුරාධපුර යුගයේ සිට සියවස් ගණනක් පුරා රචිත සීගිරි ගීවල මහාප්‍රාණ අක්ෂර යෙදුණු තැන් සොයා ගැනීමට අපහසු වන අතර බැඳි අකුරු යෙදුණු තැන් සුලභව සොයා ගත හැකිය. එයින් වඩාත්ම දක්නට ලැබෙන්නේ බඳින ලද හල් නයන්න බව පෙනෙන්නට තිබේ.

නිදසුනක් වශයෙන් 296 වෙනි පද්‍යය අවධානයට යොමු කෙරෙයි. ඩබ්ලිව් දළ සිව් ලඟු ගී සපුකුසුම් අතිනිගන් උ (චූච) චවන් බර රවල් දැක මනම නියළ බෙයඤ්භි රන්වනක් දිග්නෙන්" මනම නියළ බෙයඤ්භි රන්වනක් දිග්නෙන්"¹³ (296 ගීය)

මෙය මධ්‍ය කාලයේ අටවෙනි සියවසේ අග හෝ නව වෙනි සියවසේ මුල හෝ රචනා වෙන්නට ඇතැයි විශ්වාස කෙරේ.¹⁴ එමෙන්ම මෙහි බැඳි අකුරු යෙදී ඇත්තේ එකල පාලි, සංස්කෘත භාෂා බලපෑමෙන් බවද සිතාගත හැකිය. ඩබ්ලිව් යන යෙදුම ආන්ධ්‍ර දේශයේ බලපෑමෙන් යෙදෙන්නට ඇතැයි විශ්වාස කෙරේ.¹⁵

පොදු ලෙස සලකතොත් ලංකාවේ සෙල්ලිපි ප්‍රධාන වශයෙන් වර්ග පහකට බෙදෙයි. ඒවා නම්

1. ලෙන් ලිපි
2. ගිරි ලිපි
3. ටැම් ලිපි
4. පුවරු ලිපි
5. වෙනත් ලිපි වශයෙනි.¹⁶

මෙයින් කීපයකට අයත් ලිපි අතළොස්සක් පමණක් අපගේ පර්යේෂණ කාර්යය සඳහා යොදා ගැනේ. VESSAGIRI INSCRIPTIONS යන මාතෘකාව යටතේ පුවරු ලිපියක් මහාප්‍රාණ අක්ෂර හා බැඳි අකුරු පිළිබඳව ප්‍රකාශ වෙයි.¹⁷ එහි පිටපතක්ද මේ සමග ඉදිරිපත් කෙරෙයි. (ඇමණුම 1) ඊට අයත් හඳුනා ගැනීමේ තොරතුරු දැනගැනීමේ පහසුව සඳහා කොත්මලේ අමරවංශ හිමියන් විසින් ලියන ලද "ලක්දිව සෙල්ලිපි" යන ග්‍රන්ථය ද භාවිත කෙරේ.¹⁸

ඉහත දක්වා ඇති තොරතුරු අනුව මෙම වෙස්සගිරි අංක 2 A පුවරු ලිපිය පිහිටීම අනුරාධපුර ශ්‍රී මහා බෝධීන්

වහන්සේගේ සිට නිරිත දෙසින් සැතපුම් හාගයක් පමණ දුරින් කුරුණෑගල පාරට ආසන්නව පවතී. අක්ෂර පේළි ගණන 37 කි. පශ්චාත් බ්‍රාහ්මී යුගයට අයත් වූ හෙවත් ක්‍රි. ව. 8 වෙනි ශතකයේ පටන් 15 වෙනි ශතකය දක්වා කාලයට අයත් මෙහි කතුවරයා ලෙස සලකන්නේ 4 වෙනි මිහිඳු මහ රජතුමාය. ඉසුරුමෙණු බෝ උපුල්වත් කසුබ්ගිරි " විහාරයට රජතුමා විසින් සිදු කරන ලද පරිත්‍යාග හා ඊට අයත් කුඹුරුවලට තිසාවැවෙන් සපයන ලද ජලය ආදී දේ පිළිබඳව මෙයින් ප්‍රකාශ වෙයි.¹⁹

ඊළඟට මෙම සෙල්ලිපියේ ඇති මහාප්‍රාණ අක්ෂර පිළිබඳව සොයා බැලිය යුතුය. ලිපියේ දෙවැනි පෙළේ දසරඬුම් සතර යනු වෙන් සඳහන් වෙයි. මෙහිදී සඳහන් "ධ" කාරය මහාප්‍රාණ අක්ෂරයකි. හවෙනි පෙළේ " සිරි සඟ්බෝ අභා මිහිඳු මහරජු සත්" යන තන්හි අභා යන වචනයෙහි ඇතුළත් "භා" අක්ෂරය මහාප්‍රාණයකි. 28 වෙනි පෙළේ " මෙකී වැවසූා ඉක්මැ" යන කොටසේ "වැවසූා යන වචනයේ "ථා" යන අක්ෂරය හා 30, 31, 37, යන පෙළවල්වල ඇතුළත් වැවස්ථා යන වචනයෙහි අන්තර්ගත "ථා" අක්ෂරයත් මහාප්‍රාණ අක්ෂරයකි. සෙල්ලිපියේ 33 වෙනි පෙළේ අඩංගු "ලොකනාථන්වරු " යන තන්හි "ථ" කාරය ද මහාප්‍රාණාක්ෂරයකි.

ගල්වැවේ විමලබන්ති හිමියෝ "ශ්‍රී ලාංකේය බ්‍රාහ්මී අක්ෂර පරිණාමය" නම් ස්වකීය ග්‍රන්ථයේ හවෙනි පරිච්ඡේදයේ ක්‍රි. ව. 800 සිට 1200 දක්වා අක්ෂර මාලාව යන මාතෘකාව යටතේ මහාප්‍රාණ අක්ෂර පිළිබඳ කරුණු ගෙනහැර දක්වති.

සංස්කෘත භාෂාවේදී බලපෑම මත මහාප්‍රාණ අක්ෂර සිංහලයට අවුත් ඒ තුළින් සෙල්ලිපිවලට ඇතුළුවන්නට ඇති බවට මෙයින් කරුණු අනාවරණය කර ගත හැකිය. උන්වහන්සේගේ ප්‍රකාශය අනුව පල්ලව බලපෑම ද

සිදුවන්නට ඇති බැව් පෙනේ.²⁰ මහාප්‍රාණ "ධ" කාරය 11 -13 සියවස් වන විට සෙල්ලිපි ආදියෙහි ද යෙදී 15 වෙනි සියවස වන විට ස්ථාවරත්වයට පත් වූ බව ද ප්‍රකාශ කරති.²¹ මහාප්‍රාණ "භා" අක්ෂරය 08 වෙනි සියවසේ දී, 09 - 13 වෙනි සියවස්වලදී ද සෙල්ලිපි යනාදියෙහි යෙදී සකස්වන්නට ඇතැයි විශ්වාස කළ හැකිය.²²

වෙස්සගිරි 2 A පුවරු ලිපියේ 33 වෙනි පෙළේ මහාප්‍රාණ "ථ" අක්ෂරයත්, 30,31, 37 යන පෙළවල මහාප්‍රාණ "ථා" යන අක්ෂරයත් යෙදී තිබේ. මෙම ලිපිය අයත් සියවස්වල (ක්‍රි.ව. 8 -15 අතර කාලය) "ථ" අක්ෂරය වඩාත් දියුණු ස්වරූපයක් ගත් බවත්, 11, 13, සියවස්වල ස්ථාවරත්වයකට පත් වූ බවත් විමලබන්ති හිමියෝ ස්වකීය නිරීක්ෂණවලට අනුව පෙන්වා දෙති.²³

මහාවාර්ය බන්දුසේන ගුණසේකර මහතා මෙම අවධියේ සෙල්ලිපි කීපයකම දක්නට ලැබෙන මෙම මහාප්‍රාණ "ථ" අක්ෂරය ඉන්දියාවේ පල්ලව බලපෑම නිසා දියුණුව ගිය අක්ෂරයක් ලෙස ප්‍රකාශ කරයි.²⁴

මහාවාර්ය ඔක්කම්පිටියේ පඤ්ඤාසාර හිමියෝ මෙම මහාප්‍රාණ අක්ෂරය සිංහල අක්ෂරවල දක්නට ඇති බවත් එය ලංකාවේ ශිලා ලේඛන කීපයකම භාවිත වෙන බවත් , ක්‍රි.ව. 6 සිට 10 දක්වාම සකස් වී හැඩ ගැසුණු බවත් දක්වති. එසේම පල්ලව අක්ෂර එපරිද්දෙන්ම අනුකරණය කිරීමට සිංහල ලේඛකයා මැලි වූ බව ද ප්‍රකාශ කරති.²⁵ එහෙත් අපගේ අදහස නම් පල්ලව බලපෑම ද සුළු වශයෙන් හෝ සිංහල අක්ෂරයට පැමිණෙන්නට ඉඩ ඇති බවයි.

වෙස්සගිරියේ සඳහන් උක්ත සෙල්ලිපියේ මහාප්‍රාණ අක්ෂර හැරුණු කොට බැඳි අකුරු ද කීපයක්ම දක්නට ලැබේ.

එහි පළමුවෙනි පෙළේ මූලම ඇති "සාසි" යන වචනයේ හල් සයන්ත 'ව' යන්න යන අක්ෂර දෙක "සා" යනුවෙන් බැඳී අකුරු වශයෙන් ලියා ඇත. එම වචනයේ ම හල් 'ස' යන්න සහ 'ති' යන්න යන අකුරු දෙක 'සා' යන්න සහ ති යන්න යන අකුරු දෙක 'සා' වශයෙන් බැඳී ලියා ඇත.

එම පළමුවෙනි පෙළේම "අඹරණින්" යන වචනයේ හල් 'ම' යන්න සහ 'බ' යන්න යන අක්ෂර දෙක බඳිමින් "ඹ" වශයෙන් සටහන් කර ඇත. දෙවෙනි පෙළේ "බඤ්ඤ" යන වචනයේ හල් 'න' යන්න සහ 'දු' යන්න යන අක්ෂර දෙක එකට බඳිමින් "ඤ්ඤ" ලෙස සඳහන් වී පවතියි. එම පෙළේ "දසරඳුම්" යන වචනයේ හල් 'ද' යන්න සහ මහාප්‍රාණ 'ධ' යන්න එකට බඳිමින් 'ඳු' වශයෙන් සටහන් වෙයි.

පස් වෙනි පෙළේ "දඹිදිවිහි" යන තන්හි හල් 'ම' යන්න සහ හල් 'බ' යන්න එකට සම්බන්ධ කරමින් 'ඹි' ලෙස සඳහන් වෙයි. හවෙනි පෙළේ "මිහිඤ්ඤ" යන වචනයේ හල් 'න' යන්න සහ 'දු' යන්න එකට බඳිම කොට "ඤ්ඤ" වශයෙන් සඳහන් වෙයි. එසේම නව වෙනි පෙළේ "මිහිඤ්ඤ" යන වචනයේත් දාහත්වෙනි පෙළේ "හිඤ්ඤ චූ" යන වචනයේත් එම පෙළේ ම "මුඤ්ඤ" යන වචනයේත් , විසි දෙවෙනි පෙළේ "මුඤ්ඤ" යන වචනයේත් තිස් එක හා තිස් දෙවෙනි පෙළට සම්බන්ධ "බඤ්ඤවන්තට" යන වචනයේත් හල් 'න' යන්න සහ 'දු' යන්න යන අක්ෂර දෙක බැඳී පවතියි.

දහසය වෙනි පෙළෙහි "කුමබුරටි" යන තන්හි හල් 'ම' යන්න සහ 'බු' යන්න එකට බැඳී පවතියි. එසේම විසි වෙනි පෙළේ "කොලොමබි" යන තන්හිත් විසි අටවෙනි පෙළේ "කුමබුරටි" යන වචනයේ හල් 'ම' යන්න සහ 'බු' යන්නත් සම්බන්ධවී පවතියි. තිස්පස් වෙනි පෙළේ "ඇමබැ" යන වචනයේ හල් 'ම' යන්න හා 'බැ' අක්ෂරයන් බැඳී පවතියි.

විසිපස්වෙනි පෙළේ "වැසාන්" යන වචනයේ හල් 'ස' යන්න සහ 'ස' යන්න එකට බැඳී පවතියි. අනතුරුව මෙම ලිපියේ විසි අට වෙනි පෙළේ වැටසා යන වචනයේ හල් 'ස' යන්න හා මහාප්‍රාණ 'ථා' යන්න බැඳී තිබේ. එසේම තිස්වෙනි පෙළේත්, තිස් එක් වෙනි පෙළේත්, තිස් හත්වෙනි පෙළේත් එලෙසින්ම 'ස්' අකුර හා 'ථා' අක්ෂරය බැඳී තිබේ.²⁶

මෙම ලිපියේ දැක්වෙන පරිදි "සා සා" වැනි යෙදුම් ක්‍රි. ව. 800 සිට ක්‍රි.ව 1200 දක්වා කාලය තුළ ලංකාවේ සමහර සෙල්ලිපිවල යෙදී තිබෙන්නට ඇති බව ගල්වැවේ විමලධන්ති හිමියන්ගේ ග්‍රන්ථයෙන් ද පැහැදිලි වේ.²⁷ අඹරණින්, බඤ්ඤ, දසරඳුම්, දඹිදිවි, මිහිඤ්ඤ, හිඤ්ඤ චූ, මුඤ්ඤ, වැටසා යන යෙදුම් මේ කාලයේ යෙදුණු බව මෙම ලිපිය තුළින් ම පැහැදිලි වෙයි.

එසේම මෙම බැඳී අකුරු සංස්කෘත, පාලි වැනි භාෂාවල බල පෑමෙන් මෙසේ සිදුවන්නට ඇතැයි ද විශ්වාස කළ හැකිය. තවද මධ්‍ය කාලයේ සෙල්ලිපිවල සමහර තැනක දක්නට ලැබෙන මෙම බැඳී අකුරු විශේෂය පල්ලව බලපෑමෙන් ද සිදු වන්නට ඇතැයි බෙහෝ සෙයින් පි. ඊ. ඊ ප්‍රනාන්දු මහතාගේ ද දැක්ම අනුව සිතා ගත හැකිය.²⁸

මෙම බැඳී අකුරු මධ්‍ය කාලයේ සීගිරි ගීවල මෙන් ම සෙල්ලිපිවලද දක්නට ලැබේ. මහාවාර්ය බන්දුසේන ගුණසේකර මහතාද පල්ලව ග්‍රන්ථාක්ෂරයන්ගේ ආභාසය ලබන්නට ඇතැයි ප්‍රකාශ කරයි.²⁹

උක්ත සෙල්ලිපිය හා සීගිරි ගී වැනි යෙදුම් අනුව එකල මාතෘභාෂා (පාලි - සංස්කෘත) ආදියෙහි ද බලපෑම කරණ කොට ගෙන මහාප්‍රාණ හා බැඳී අකුරුවල පෙරට වඩා විකාශනයක් ද මධ්‍යකාලීන ශිලාලේඛන තුළින් පෙන්නුම් කරන බව පෙනෙයි. EPIGRAPHIA ZEYLANICA

නැමැති කෘතියේ INSCRIPTION OF KĪRTI NIŚSĀNKAMALLA යනු වෙන් සඳහන් වෙන පොළොන්නරු යුගයේ රජ කළ කීර්ති නිශ්ශංකමල්ල රජතුමාගේ දඹුල්ල සෙල්ලිපිය ද මාගේ පර්යේෂණය සඳහා යොදා ගනිමි.³⁰

එහි පිටපතක්ද මේ සමග ඉදිරිපත් කෙරේ. (ඇමණුම 2) එහෙත් එය දඹුලුගලගුහා සෙල්ලිපියෙන් උපුටාගත් ඡායාරූපය (ස්පර්ශ ලාංඡන රූප පිටපත) සොයා ගත නොහැකි විය.

ආචාර්ය මුලර් මහතා මෙම සෙල්ලිපි පිටපත "ලංකාවේ පැරණි සෙල්ලිපි" නම් ග්‍රන්ථයේ අංක 143 යටතේ පළ කර ඇති බව හිටපු පුරාවිද්‍යා කොමසාරිස් ආචාර්ය සද්ධාමංගල කරුණාරත්න මහතා ස්වකීය "ශිලාලේඛන සංග්‍රහය" නැමැති කෘතියේ සඳහන් කරයි.³¹ බොහෝ පුරාවිද්‍යාඥයන්ගේ අදහස වන්නේ මෙය ගිරි ලිපියක් ලෙසය. උසින් අඩි 500කට වැඩි වූත් දිගින් අඩි 200 ක් පමණ වූත් විශාල ගල්පර්වතයක් යට මෙම ලිපිය පිහිටා ඇති බව ද කියනු ලැබේ.

එදා මෙන්ම අදත් ලක් වැසියන්ගේ ගෞරවාදරයට පත්වූ දඹුලු ගිරි ලිපිය (නිශ්ශංකමල්ල රජ) ක්‍රි.ව.1189 - 1198 යන කාලයට අයත් බව කියැවේ. දඹුලුගිරි විහාරය මහනුවර සිට අනුරාධපුරයට සැතපුම් 47 ක් දුරින් පිහිටා ඇත. සීගිරියට හා අලුවිහාරයට ද තරමක් ආසන්නව පවතියි. දඹුලු සෙල්ලිපියේ අක්ෂර ක්‍රි.ව. 12 හා 13 වෙනි ශතවර්ෂවලට අයත් බව ප්‍රකාශිතය. පොදුවේ මෙකී ලිපියට සංස්කෘත භාෂාවේ ද ආභාසය ලැබී ඇත.³²

අපගේ පර්යේෂණයෙන් ප්‍රකාශ කොට ඇති පරිදි මෙම දඹුලු සෙල්ලිපියේ මහාප්‍රාණ අක්ෂර පිළිබඳව ද සොයා බැලිය යුතු වෙයි. ඒ අනුව එහි හයවැනි පෙළේ සඳහන් "තුලාභාරයක්" යන වචනයේ මහාප්‍රාණ "හා" අක්ෂරය සඳහන්

වේ. එම පෙළේම "දුරසු" යන වචනයේ මහාප්‍රාණ "ථ" අක්ෂරය අන්තර්ගත වේ. එහිම "සවසු" යන වචනයේ ද මහාප්‍රාණ "ථ" යන අකුර පවතියි. හත්වන පෙළේ "දුසු" යන යෙදුමේ මහාප්‍රාණ "ථ" අකුර එයි. දහවෙනි පෙළේ "වාවසු" යන වදනේ මහාප්‍රාණ "ථා" අක්ෂරය සටහන් වෙයි. ඊළඟට දොළොස්වෙනි පෙළේ "රාජධානි" යන වචනයේ මහාප්‍රාණ "ධා" යන අකුර අන්තර්ගත වේ. 14 වෙනි පෙළේ "යුධාශායෙන්" නම් වචනයේ මහාප්‍රාණ "ධා" අකුර අඩංගු වෙයි. එම පෙළේම සඳහන් "හය" යන වචනයේ මහාප්‍රාණ "හ" කාරය ද වෙයි. 16 වෙනි පෙළේ "සන්ථාන" යන යෙදුමේ මහාප්‍රාණ "ථා" යන අක්ෂරය ද එයි. එම පෙළේම "හය" යන වචනයේ මහාප්‍රාණ "හ" අක්ෂරය ඇතුළත් වෙයි. 18 වෙනි පෙළේ "තුලාභාර" යන වදනේ මහාප්‍රාණ "හා" යන්න අඩංගු වෙයි. අනතුරුව 23 වෙනි පෙළෙහි එන "අනුරාධපුරනුවර" යන වචනයේ මහාප්‍රාණ "ධ" යන්න අඩංගු වෙයි. 24 වැනි පෙළේ ("සන") යන යෙදුමේ මහාප්‍රාණ "ස" අන්තර්ගත වෙයි. 25 වෙනි පෙළේ "ධන" යන වචනයේ මහාප්‍රාණ "ධ" යන්න යෙදී තිබේ. අවසාන වශයෙන් එම පෙළේ ම "ශිලාලේඛයයි" යන වචනයේ මහාප්‍රාණ "ඛ" අන්තර්ගතව පවතියි. මෙහි කීප පේළියකම සඳහන් වෙන මහාප්‍රාණ "හා" යන්නෙහි මුල් ස්වරූපය වන "හ" යන්න හත් වෙනි සියවසේ දී මෙන් ම වර්තමාන කාලයේ ද දක්නට ලැබෙන බවත් එය කිසියම් දියුණු ලක්ෂණයක් බවත් බන්දුසේන ගුණසේකර මහතා ප්‍රකාශ කරයි.

ලංකාවේ ඉදිකටුසෑය හා තීරියාය යන සෙල්ලිපිවලින් ද දක්නට ලැබෙන මෙම අකුර දකුණු ඉන්දියාවේ ආනමලෙයි යන ප්‍රදේශයේ ලේඛනයෙන්ද හමු වෙන බව ඒ මහතා සඳහන් කරයි. තවද ඔහු මෙම අකුර පල්ලව ග්‍රන්ථාක්ෂර බලපෑමෙන් සකස්වන්නට ඇතැයිද සලකයි.³³

ක්‍රි.ව. 8 වෙනි සියවස වන විට මෙම අක්ෂරය නූතන "හ" අක්ෂරයට තරමක් සමාන ලෙසින් පැවති බවත්, 9, 10, 11,

13 සියවස් වන විට වඩාත් නූතන අක්ෂර මාලාවට සරිලන ලෙසින් සකස් වූ බවත් ගල්වැවේ විමලධන්ති හිමි සඳහන් කරයි.³⁴

ක්‍රි.ව. 7 වෙනි සියවසේ දී කුවිවචේලි, තිරියාය, කල්කුලම් වැනි ලිපිවල මෙම "හ" අක්ෂරය යෙදී ඇති බව මහාවාරය ඔක්කම්පිටියේ පඤ්ඤාසාර හිමියන් ප්‍රකාශ කරන අතර ක්‍රි.ව. 9 වෙනි සියවසට අයත් නන්දිවර්මපල්ලවමල්ලගේ ලිපිවලද යෙදී ඇති බව ඒ හිමි සඳහන් කරයි.³⁵

10 වෙනි සියවසේ සෙල්ලිපිවල වෙනත් මහාප්‍රාණ අක්ෂරවලට වඩා මෙම අක්ෂරය යෙදී ඇති බවද වැඩිදුරටත් සඳහන් කරයි.

මෙහි සඳහන් "ථ" අක්ෂරය මූල බ්‍රාහ්මී අවධියට වඩා මේ අවධියේ දියුණුවක් ලබා ඇති බවත් ක්‍රි.ව. 11 - 13 යන සියවස්වන විට වර්තමාන ස්වරූපයට දියුණු වී පැවති බවත් ගල්වැවේ විමලධන්ති හිමියෝ පෙන්වා දෙති.³⁶ කලින් යුගවලට වඩා මෙකල "ථ" අක්ෂරයෙහි දියුණු බවක් දක්නට ලැබෙන බවත් "කපාරාම" ලිපියෙන් පවා මෙම මහාප්‍රාණ අක්ෂරය වත්මන් ස්වරූපය දක්වා දියුණු වී ඇති බවත් බන්දුසේන ගුණසේකර මහතා පෙන්වා දෙයි.³⁷ ක්‍රි.ව. 9, 10, සියවස් වන විට මෙහි දියුණු මට්ටමක් පැවති බව ඔක්කම්පිටියේ පඤ්ඤාසාර හිමි පෙන්වා දෙයි.³⁸

විශේෂයෙන් ක්‍රි.ව. 800 සිට 1200 අතර කාලයේ මහාප්‍රාණ අක්ෂර සංස්කෘත භාෂාවේ බලපෑමෙන් සෙල්ලිපිවල යෙදී ඇති ආකාරය ගල්වැවේ විමලධන්ති හිමියන්ගේ අදහස් දැක්වීමෙන් ද පැහැදිලි වෙයි.³⁹

මෙම ශිලාලේඛනයේ ඇතුළත් වෙන මහාප්‍රාණ "ධ" යන්න ක්‍රි.ව 10 සියවසේදී දකුණු පසින් උඩට ගමන් කරන බවත් 11, 13, යන සියවස්වල වර්ධනය අවස්ථා දක්නට ලැබෙන බවත් පෙන්වුම් කරයි.⁴⁰

එසේම මෙම අක්ෂරය ක්‍රි.ව. 10 වන සියවස වන විට කිසියම් පරිණත බවකට පත්ව තිබූ බව ද ප්‍රකාශ වෙයි.⁴¹

දඹුලු සෙල්ලිපියේ ඊළඟට සඳහන් වෙන මහාප්‍රාණ "බ" අක්ෂරය විශේෂත්වයක් උසුළයි. ඒ එම අක්ෂරය කලාතුරකින් යෙදෙන හෙයිනි. තිරියාය ශිලාලේඛනයෙන් ද මෙම අක්ෂරය නියෝජනය වෙන අතර ක්‍රි.ව.11, 13 සියවස් වන විට නූතන අක්ෂරය නිර්මාණය වීමට මූලික වෙයි.⁴²

ක්‍රි.ව 8, 10 සියවස්වලදී ඉදිකටු සෑය හා ජේතවනාරාම නඹපත්වල මෙම අකුර දක්නට ලැබෙන බව සිංහල අක්ෂර රූප විකාශය හා භාරතීය ආභාසය නම් ග්‍රන්ථයේ ද සඳහන් වෙයි.⁴³

නිශ්ශංකමල්ල රජතුමාගේ දඹුලු සෙල්ලිපියේ (ක්‍රි. ව 1189 - 1198) බැඳි අකුරු රාශියක් ම දක්නට ලැබේ.

"දඹුදිවුහි, යසෂ, ගඹුර,නිශ්ශංකමලල, ලංකෙශවර, වසකු, දුසථ, සචසථ, උතෙත, මධිරන්, ගනනා, මඤ, ව්‍යවසථා, සඤ, මීයනිසින්, තමබ, වන දුභීග, නිෂකණක, යුධාශායෙන්, හසනාසාදී, කැමතනවුනට, රාමෙශ්වරයෙහි, වැඩැ හිඤැ, වසකු, බුදුවදඤ, දුෂපරිභාණියෙනැසී, අනතත, දම්බුලුලෙණැ, ලක්ෂයක්" යනු එවැනි බැඳි අකුරු ඇති වචනවලින් කීපයකි.⁴⁴

මෙසේ බැඳි අකුරු යෙදීමට හේතු වූයේ බෙහෙවින් සංස්කෘත භාෂාවේ බලපෑමෙන් නිසා බව මීට ප්‍රථමයෙන් ද අවධාරණය කරන්නට යෙදුණි. විශේෂයෙන් දකුණු ඉන්දියාවේ සිට මහායාන ධර්ම ග්‍රන්ථ මෙරටට රැගෙන ඒමේ දී සංස්කෘත භාෂාව ප්‍රමුඛ විය. එම බලපෑම සිංහල ශිලාලේඛනවලට අතිශයින්ම පූර්වාදර්ශවන්නට ඇති බවද විශ්වාස කළ හැකිය.⁴⁵

මෙසේ අප විසින් පර්යේෂණයට ලක්කරනු ලැබූ වෙස්සගිරි අංක 2 A පුවරු ලිපියේ හා නිශ්ශංකමල්ල රජුගේ දඹුලු ගිරි ලිපියේ මධ්‍යකාලයට අයත් මහාප්‍රාණ අක්ෂර

කීපයක්ම අන්තර්ගත බව ප්‍රකාශ වෙයි. බොහෝ සෙයින් ඒවා ඉන්දියාවේ පල්ලව බලපෑම්වලට යටත් බව ද බොහෝ උගතුන්ගේ අදහස් අනුව පෙනී යන්නකි. තවද මෙම මහාප්‍රාණ අක්ෂර මෙම කාල වකවානුවේ සිංහල ශිලාලේඛනවල යෙදී ඇත්තේ එවකට ඉන්දියාවේ සිට මෙරටට ගෙන එන ලද මහායාන ධර්මය කරණ කොට ගෙන පැවති සංස්කෘත භාෂාවේ බලපෑම හේතුවෙන් බවද නිගමනය කළ හැකි බැව් පෙනේ.

තවද උක්ත සෙල්ලිපි දෙකෙහිම බහුල වශයෙන් බැඳි අකුරු යොදාගෙන ඇති බව පෙනෙන්නට තිබේ. බැඳි අකුරු සීගිරි ගී වල පවා දක්නට ලැබීම විශේෂයකි. බොහෝ විද්වතුන්ගේ අදහස අනුව මෙම වකවානුවේ බැඳි අකුරු සෙල්ලිපිවල දක්නට ලැබෙන්නේ සංස්කෘත හා පාලි භාෂාවල බලපෑමෙන් බව පෙනෙයි. එසේම භාරතයේ පල්ලව සංස්කෘතික ආභාසය ද ඇත් කළ නොහැකි බව කිව හැකිය. ක්‍රිස්තුවර්ෂවල පශ්චාත් සියවස් හා සසඳන කල මහාප්‍රාණ අක්ෂර ලිවීමේ කලාවේ වර්ධනය අවස්ථා පෙන්වුම් කරන බව ද අප මෙහිලා අමතක නොකළ යුතුයි.

පොදුවේ සලකනොත් මධ්‍ය කාලයට අයත් වැඩි හරියක් ශිලා ලේඛනවල මහාප්‍රාණ අක්ෂරත්, බැඳි අකුරුත් දක්නට ලැබෙන අතර විශේෂයෙන් මහාප්‍රාණ අක්ෂරවල විකාශනමය ස්වරූපයකුත් දක්නට ලැබෙන බව පෙන්වුම් කරයි

the absence of more historical material, it is, of course, impossible to say with any certainty that these persons were identical with their namesakes in our inscriptions, especially in view of the possibility of a son or a pupil bearing the name of his father or his teacher.

Evidently the chief object of the present edict was to provide in perpetuity a definite supply of water from TISSA tank for the purpose of irrigating and cultivating the lands adjoining the royal monastery Isurumuniya Bo-Upulvan-Kasubgiri-rad-maha-vehera or as it would be called in Pali Issara-samana-Bodhi-Uppalavanna-Kassapa-giri-raja-maha-vihara. Judging from the name, this Vihara seems to be the one built by Kassapa I the parricide (A. D. 479-97). The Mahavamsa says that 'he repaired the Issarasamanarāma, and by buying and making gifts of more lands for its support, he gave unto it more substance than it had possessed at any former time. And he had two daughters, the one named Bodhi and the other Uppalavanna. And he called this Vihara after their names and his own'.

This inscription, if its original site was really at Vessagiri, shows, therefore, that at this period the Vessagiri buildings &c. most probably formed, with the neighbouring rock temple now known as Isurumuniya, part of an extensive monastery, which from its proximity to Tissa tank was doubtless the Kasubgiri-vehera of Kassapa I.

TEXT.

- 1 ස්වසති සිරිබත් සැහැ ඇල කොත් ගුණ අමබරණීන්¹ සැ
- 2 දී ලක්සොලො මෙහෙසාමි තලා විත් බසු² අපරදාමි සතර
- 3 සත්වත් ගො ඉක්මැ දනුමුවා සැපැත් සිලිමුවා සුභිභුවණ්ණුවා මො
- 4 ක් මහ³ භූමහවි එකත්තරුකොටි ලොහි ආලුණීන් මහත්වැ සිඤ්ඤ
- 5 ත් මත් අරිසු තුමා පිටෙදු මහත් මෙහෙසි විත්මෙන් බුටදබිදලිත් ස
- 6 විසිරු තුමා පාමිලි කලු සිසි ක්ක්කො අහා සිසිසු මහරජු සත්
- 7 ලැඟු නවවිනා හවුරුදෙහෙහි තිබෙර සන්ද පෙරෙ අඛ මස්සි දස ස
- 8 ක් දවස් නහරහි සිටිය දකුණේ දෙසෙහි පිළිවි මහමෙව්නා නි
- 9 සර්ඪ රඳමහවෙහෙරහි ඉඹු අනුසිදු මහමෙව්නා මහගිණිහත්
- 10 විසින් ජනොයා සඤ්ඤන් වැඩ ලොවැඩහි යෙදු රඤ්ජිරිනා පැත්තිසැ
- 11 උවනිසා පිළිවි අසුරමෙණි මොදපුල්වත් කසුභිහිසි රඳමහමෙ

¹ Wijesingha's translation of *Mv.* xxxix. 10 to 12.
² අමබරණීන් ³ බසු ⁴ මහ



32

EPIGRAPHIA ZEYLANICA

[VOL. I

- 12 හෙරෙහි විසන මහසත්වත්ඨමිසනවි නොහොලු සුරබව(හුවව
- 13 ය) පෙරෙ තුමා මිමිති මහරුක් පැවැත්වූ නිසා දියෙහි දියවුල් මහමේ
- 14 මහාසාසානි මහසත්වත්ඨමිසනවි පාමොති මේ වෙහෙරෙහි සඳු
- 15 ක් වදනින් අසා මේ දියෙක් කාරෙකා වෙහෙර අවට එක්සිය සු
- 16 සාලිය නිරි එක් පසක් කුමඹුරට දැන වටිනාක් මොහොල්කහා ර
- 17 ද් සොරො පෙරෙවැ සහර ජිනාන් දියෙහි ගිණුදු දිය කවැ පහන් මුඳු
- 18 නා පැනොහානාක් මහස් නැතිවැ දිය පවත්වනු ඉසා මේසෙ පවත්වන දි
- 19 ය රත්මුදු උගන ඉසා කෙල ගෙය ඉසා උගන් ගෙය ඉසා මහනෙල් ගෙය
- 20 ඇතුළුවැ මේතුමාක් නැනව හා වෙහෙර අවට පෙරෙ නි කුමඹුරට පවත්වනු
- 21 ඉසා (නොසෙ) දිය සොලොමිහි ඇළා ඉසා බැහැරවී දිය පවත්වැ ගස් නොවිදිය
- 22 නු ඉසා දිය(දෙ)නැල්හි මුදල් කෑම් ගෙයට පැරැරිත් වෙහෙරින් උත්තොවටව ග
- 23 ත්තා පිළි නොගත්තා ඉසා වෙහෙර කෑමුලි ගත්තා (අවසිය) සත්තා ඇතුළු(නො
- 24 ව) හෙරෙහි එ හෙර. මේ හෙර. වෙහෙර අවට පැවැලි නොගත්තා ඉසා වෙ
- හෙර අවට අ
- 25 වූ තාස් හනව දෙරුවැනැ දෙකමිහාක් වූයාත් වැද අඟුල් නොකරනු ඉසා
- 26 වැරිසැර නා(හි) යම් දසගම් නොවද්දා ඉසා මේ වෙහෙර අවට බිඳ කෙස් වතු(ව)
- 27 දැන වටිනාක් දිය කබා පිහිනැව් වුරු(න) මිසා මුත්ඇ ව නොවු
- 28 රනු ඉසා මේහි වැවියා ඉක්ම වෙහෙර අවට කුමඹුරට දෙන දිය
- 29 මහත්තොව කෙස් වත් නැවුනව අ(ය)මි(නො)දෙලෙක් කබා දෙ
- 30 නුසොව මේ වැවියා නොඉක්ම මතුල් මහ උගන්කෑම් රදකෙල්
- 31 යම්දැවත් (වැවෙනු)වවස් සතිවහත්කල් මේ වැවියා පහන් හි
- 32 කුඩත්තව වදල එක්තැත්සම්කෙත් (අ) මේසාප්පර වැද්දැම් ම
- 33 මිහි පෙහෙළි ලොකසාප්පර මේසාප්පර (වත් කෑම්සමාවිසුත්
- 34 සා) රත්තමිම ඉසා මේසාප්පර මුදු(ව) සැසාන)මිම ඉසා ක
- 35 ලීඟු ඇමිහි නිත්ලදෙමිම ඉසා මවරත් කොරත්ත
- 36 මේත්මර. කුඩසලා වත්කෑම් දෙවම් ඇතුළුවැ අප
- 37 මේසිතුමාස් දෙතොම්සින් මේ වැවියා කුඩනුලද්

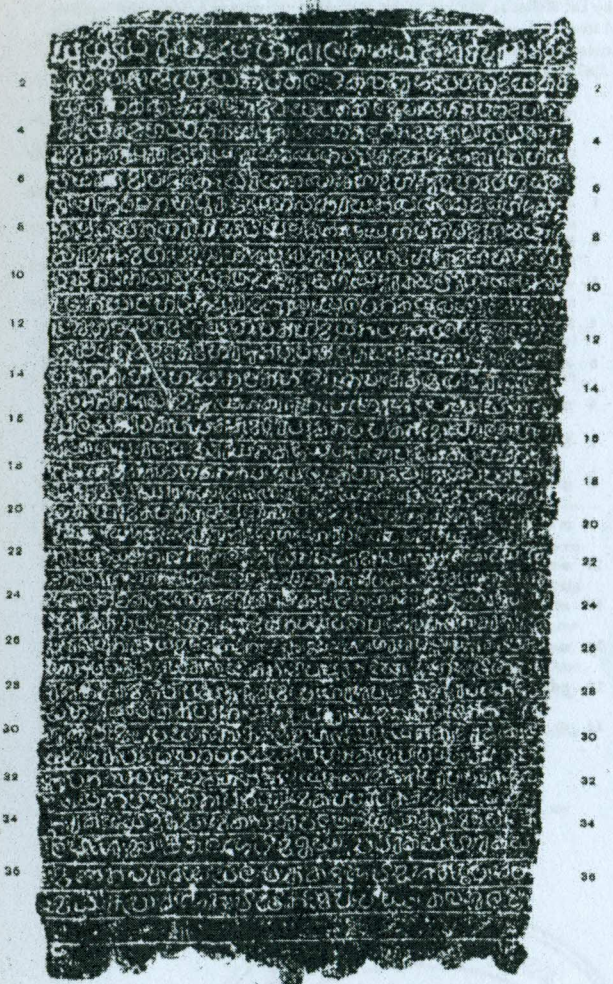
TRANSCRIPT.

- 1 Svasti siri-bar-Sāhā-kula-kot-guṇa-ambaragin' sā-
- 2 ḍi Lak-polo-mehesanaṭ talā-tik-bandu' dasa-rad-dham satara-
- 3 saṅg-vat no ikmā danu-muvā sāpāt-sillimuvā sugi-nuvaṇu-muvā mo-

1. 45 'වුදන' නැම්උගන්? වෙහෙර ඇත්තොවට? 45
 * This may also be read *Sāpā*, but compare *Sāhāmanī=Sāhya-muṇi* (*Piṇṇamaḷa*, p. 4),
Sāhā-si=Sāhya-siṅha (*Jey*, p. 44), and *Sāhā-rojāḥ* (*Am.*, ch. iii, pp. 27, 28).
 * Read *akaragin*. In modern Sinh. *ārahā*.



Epigraphia Zeylanica. Anuradhapura:—Vessagiri Slab, No. 2, Side A. Pl. I, Part 4



Scale 1/2 inch = 1 foot.

FROM AN INK-IMPRESSION SUPPLIED BY THE ARCHAEOLOGICAL COMMISSIONER, CEYLON

no. 9] INSCRIPTION OF KIRTI NIŚŚAŅKA MALLA 139

by Dr. Müller as No. 143 of his *Ancient Inscriptions in Ceylon*. Consequently I have made use of his text, plate, and translation as noted below. I have also consulted Armour's English version of the record, published both in Turnour's *Epitome* (Appendix) and in Forbes' *Eleven Years in Ceylon*, vol. ii. p. 578.

TEXT.

- 1 ශ්‍රී සිරිවික් අපිරියන් ලො ඉඹුක් ගුණ මුළුතුඟුරන් දම්බද්දුම් අන් නාන අල පාමිලි කල යසස පුලක කොටා ලංකාව
- 2 මහාමහාවංස කල මිජය රාජ පරමපරායෙන් අය ලක්දිව සොළොසොත් පරපුරෙන් මිඝි නොමිත් ගුණ ගාමිඞ් ගොද නිසල
- 3 සොමි ගුණවිත් දළදාප සත් සෙත් කුච්ඡුම්භත් යස සිරිත් පුත් සිරි යන් සිංහංක මල්ල ලංකොච්ඡ කාලින පරික්‍රම
- 4 බාහු මහාමිනිත් විහාරස් උද ගල් මුහුත් පත් පිම් මුහුමෙත් සතුරුරු දුරාලා සිරිලක එක් සැත් කොටා පෙරු නො
- 5 බ(ද) කරවු වර දී මුලවු ලංකාවාසිත්ව පත් සවුරුද්දකව අග ගැරි දිවෙල් වහල් පරස් පමුණේ පරපුරු හා හවුරුදු
- 6 පතා පත් හුලාකාරයක් බැහිත් රත් රාවිත් මුතු පිද්දා නො එක් වහා හා දී දුසා ලංකාවාසිත් ස්භස කරවා නවද මහ
- 7 වහ රජදරුවන් කරවු වර ව(සා) නොනැ ලංකාවාසිත් දුසා නොසල මැනැවැඩි සිතා උනෙක අමුණ්ව අග එකමුණේ හ
- 8 ත් පාල හා මඬරත් සහ හා (මැසැ) එකමුණේ දෙ පාල හා මඬරත් පතරක් හා (පාසෙස) පත් පාල හා මඬරත් තුනක් බැවින් අ
- 9 ග හතරා නියායෙන් හා කැ(හා) අග සොටු කණ්බ අග මඬ අවුල් ජිවිතා හෙසින් හැමි කලව බි නො හතරා නියා
- 10 යෙන් (හා) විවසා කොටා දක්කම් කලවුනව් (දෙක) හිර සතු පමුණේ (වෙ)යන් මියන්සිත් සොපදව (වු නල්) පතා ලියා දිය (හා)
- 11 දී හිරි සෙ නො කොටා උත් උත්තෙ වංශානුකත වා බොහො කල් පවත්නා නියායෙන් නවබ පතා පමුණේ හවුත් ලියවා දී තාමු
- 12 යසසා පවත් කරවා ලංකාව තුන් සාලක් පාදකුණේ කොටා ගම් නියම්ගම් රාජබානි ද හිරිදුග්ග වහදුග්ග ජල
- 13 දුග්ග පංසදුග්ග ද අඬ(මු)ල් ප(න)ත් සෙ බලා ගැනියකුද අනැති රුවනක් නොනැ යන කලා කුමන්දසි නො නිය
- 14 න නියායෙන් හම්වල් නියායන්වන කොටා මෙ ලක්දිව සෙමෙහි තබා (ව)ඤ පුබායායෙන් කාබිරිම දෙවරක් වැඩා හග

¹ For various readings, see the transcript.

VOL. I.

T

EPIGRAPHIA ZEYLANICA [VOL. I.]

- 15 පනවු සාවිතරයන් එවු රාජ කාගාවන් හා ගඤානොදි පවු(රා හා) නො
- 16 බොඩ බොඩා දී නො එක් දෙයනෙහි ගුණ නා
- 17 මැති රජදරුවන් හා ගුණෙන් මිත්‍ර සත්වන කොටා ගුණ නො කාමැත්තවුන්ට කමිත්වනන්සෙසෙ ගොඤානොයෙන් මි හග (උල)
- 18 (ව) එ එ රජවත් බිසොවරුන් හා පවුරා නොයා මුරි දම්බද්දි ද පුම්මල්ල රාජයන් නැති නොවන් ග්මෙමබරසෙසි වැඩා හිනැ
- 19 හුලාකාර වහා දැනෙත් (... නොසල) මුරි දිලිසුන් සිත් පුරා එතත්ති බොහො නලක් පවත්නා නියායෙන් ජග සනම්
- 20 (හ කොටා නියායනොවරු)ගන දෙවිලයන් නොව සිවුරත් සෙසෙ වරපිරා නැවැත ලක්දිවු වැඩා පිටතා සතුරන් නැති බා
- 21 එත් (දිනුවමනානෙලෙස්) සතුරන් (මෙදසි) සිතා දම්බද්දි ලක්දිව නො එක් නන්හි සතු කාටා නිර තුරුදු දක්වතු
- 22 (ද) ... (සිත්පුරා) බොහො කල් හිතාවි තුබු තුන් නානාහි සතුරුවන් සමඟ කරවා නොවලා සුදු වදඤ බජන
- 23 [කරවා] ... (අඟලත් බාහිර) කාලද ද පවත් කරවා පෙරු රජු(ඤවසා) දුහරිතා(ණි)නොනැඩි හිග වෙහෙර මහ සැ
- 24 ... (අනු)ර්ධමපුරනුවන් දෙව(නු)වර (කැලණි) මිපුඤ (අ)නොඑක් වෙහෙර කරවා අනාන වහා (නාගනොව) ...
- 25 (ක)රවා (... ද මුහුදෙණි යොත් කුන්) සිව් පිළිම වෙහෙරව (ප) ... (ක) රත්මක කරවා (ස) ... ලක්කන් බන මියදම් කොටා මහ පුද කරවා සුචර්ණිවිකුසායාසි නම් තබා කරවා පිදල මල්ලාලෙඛයයි

TRANSCRIPT.

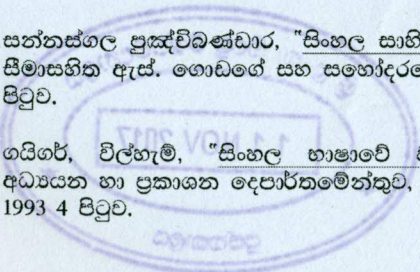
- 1 Śri sirivat apiriyat lo ikut guṇa mūlā-uturat Dambadivuhī an Kat-kula pāmili kaḷa yakṣa pralaya koṭṭi Laṅkāva
- 2 manusyāvāsa kaḷa Vijaya-rāja-paramparāyē ā Lak-div-poḷoyon-parapuren himi nomīn guṇa gāmbara tēda nisala
- 3 somi-guṇavat¹ daladap sat set kuluṇu-vat² yasa sīrin yut Vira-rāja Niśśaṅka-Malla Laṅkāśvara Kāliṅga Parākrama-
- 4 Bāhu Cakravartīn-vahansē udā-gal mundun paṭ rivi-maṅḍulu-men satur-anduru durulā siri Laka ek-sāt koṭṭi perā no
- 5 ha(da) karavu-vara di muḷa-vū Laṅkāśvaṅga pas havuruḍḍakataṭa aya hārā divel vahāḷ sarak pāmuṇu³ parapurū hā havurudu

¹ Mt. nīal somiḷḷa paṇaḍ ... udapa. ² Mt. kulaḷu dān. ³ Mt. pāmā; Mp. samara.



ආන්තික සටහන්

1. දිසානායක, ජේ. ඩී. "නූතන සිංහල ලේඛන ව්‍යාකරණය I" සීමාසහිත ලේක් හවුස් ඉන්වෙස්ට්මන්ට්ස් සමාගම, කොළඹ 02, 1990, 281 පිටුව.
2. පෙරේරා තියඩෝර්, ජී. පියතුමා, "සිංහල භාෂාව", සීමාසහිත ඇම්. ඩී.ගුණසේන සහ සමාගම, කොළඹ 11, 1985, 65 පිටුව.
3. එම, 62 පිටුව.
4. එම, 21 පිටුව.
5. කුලසූරිය, ආනන්ද, "සිංහල සාහිත්‍යය I" තුන්වන මුද්‍රණය, විසිදුනු ප්‍රකාශකයෝ, බොරැස්ගමුව, 1999, 08 පිටුව
6. "ලංකා විශ්වවිද්‍යාලයේ, ලංකා ඉතිහාසය" I කාණ්ඩය, I භාගය ප්‍රධාන සංස්කාරක, හේමචන්ද්‍රයා, විද්‍යාලංකාර විශ්වවිද්‍යාලයේ (කැලණිය) පර්යේෂණාංශයේ සිංහල පරිවර්තනය, 1964, 14 පිටුව.
7. කුමාරස්වාමි, ආනන්ද කේ. "මධ්‍යකාලීන සිංහල කලා" 2 මුද්‍රණය තිසර ප්‍රකාශකයෝ, කොහුවල, දෙහිවල, 2011, ප්‍රස්තාවනාව V පිටුව.
8. එම, XI පිටුව.
9. ලියනගමගේ අමරදාස, "මධ්‍යකාලීන ලංකා ඉතිහාසය" 2 මුද්‍රණය (1180 සිට 1270 දක්වා) අධ්‍යාපන ප්‍රකාශන දෙපාර්තමේන්තුව, කොළඹ, 2002, 56 පිටුව.
10. එම, XI පිටුව.
11. සන්නස්ගල පුඤ්චිබණ්ඩාර, "සිංහල සාහිත්‍ය වංශය" පුනර්මුද්‍රණය, සීමාසහිත ඇස්. ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ, කොළඹ, 10, 2013 91 පිටුව.
12. ගයිගර්, විල්හැම්, "සිංහල භාෂාවේ ව්‍යාකරණය" 3 මුද්‍රණය, අධ්‍යයන හා ප්‍රකාශන දෙපාර්තමේන්තුව, තිසර මුද්‍රණාලය, දෙහිවල 1993 4 පිටුව.



13. "සිහිරි පද්‍යාවලිය" 2 මුද්‍රණය" සංස් :- නන්දසේන මුදියන්සේ ඇස්.ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ, කොළඹ 10, දෙවන : මුද්‍රණය 2004 - 93 පිටුව.
14. එම, 307 - 308 පිටුව.
15. "ලක්දිව සෙල්ලිපි" සම්පාදක :- කොත්මලේ අමරවංශ හිමි. ඇම්. ඩී.ගුණසේන සහ සමාගම, කොළඹ, 1969.28 පිටුව.
16. එම, 28 පිටුව.
17. EPIGRAPHIA ZEYLANICA, EDITED AND TRANSLATED BY DON MARTINO DE ZILVA WICKREMASINGHE, VOL- I- ,1904 - 1912,ASIAN EDUCATIONAL SERVICES, NEWDELHI, MADRAS, 1994, 31-32P.
18. "ලක්දිව සෙල්ලිපි" 250 - 254 පිටුව.
19. එම, 250 පිටුව.
20. විමලබන්ති හිමි, ගල්වැවේ, "ශ්‍රී ලාංකේය බ්‍රාහ්මී අක්ෂර පරිණාමය" ග සරස පොත් ප්‍රකාශකයෝ, කොළඹ 10, 2013, 215-216, පිටුව.
21. එම, 234 පිටුව.
22. එම, 237 පිටුව.
23. එම, 233- 234 පිටුව.
24. ගුණසේකර, බන්දුසේන, "සිංහල අක්ෂර සම්භවය හා එහි විකාශනය". ඇස්. ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ, කොළඹ 10, 1996, 153-154 පිටුව.
25. පඤ්ඤාසාර හිමි, ඔක්කම්පිටියේ , "සිංහල අක්ෂර රූප විකාසය හා භාරතීය ආභාසය", S and S මුද්‍රණාලය, කොළඹ 10, 2005, 224 - 225 පිටුව.
26. EPIGRAPHIA ZAYLANICA VOL :- I 31- 32 P.
27. "ශ්‍රී ලාංකේය බ්‍රාහ්මීය අක්ෂර පරිණාමය", 247 - 248 පිටුව.

28. "ලංකාගේ " ජයසිරි "සිංහල වර්ණමාලාවේ විකාශනය" ඇස්. ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ, මරදාන, කොළඹ 10, 1996, 61-78 පිටු.
29. "සිංහල අක්ෂර සම්භවය හා එහි විකාශනය" 169- 170 පිටු.
30. EPIGRAPHIA ZEYLANICA VOI:- 1, 129- 130 P.
31. "ශ්‍රී ලාලේඛන සංග්‍රහය" I වෙළුම, 1904- 1912- සඳ්ධා මංගල කරුණාරත්න, පුරාවිද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව, 2000, 62 පිටුව.
32. එම, 60-62 පිටු.
33. "සිංහල අක්ෂර සම්භවය හා එහි විකාශනය" 156 පිටුව.
34. "ශ්‍රී ලාංකීය බ්‍රාහ්මී අක්ෂර පරිණාමය" 237 පිටුව.
35. "සිංහල අක්ෂර රූප විකාසය හා භාරතීය ආභාසය" 231- 232 පිටු.
36. "ශ්‍රී ලාංකේය බ්‍රාහ්මී අක්ෂර පරිණාමය"233-234 පිටු.
37. "සිංහල අක්ෂරය සම්භවය හා එහි විකාශනය", 183 පිටුව.
38. "සිංහල අක්ෂර රූප විකාසය හා භාරතීය ආභාසය", 224 -225 පිටු.
39. "ශ්‍රී ලාංකේය බ්‍රාහ්මී අක්ෂර පරිණාමය" 215-216 පිටු.
40. එම, 234 පිටු.
41. "සිංහල අක්ෂර රූප විකාසය හා භාරතීය ආභාසය" 227 පිටුව.
42. "ශ්‍රී ලාංකේය බ්‍රාහ්මී අක්ෂර පරිණාමය" 227 පිටුව.
43. සිංහල අක්ෂර රූප විකාසය හා භාරතීය ආභාසය 213 පිටුව.
44. EPIGRAPHIA ZEYLANICA, VOL :-I ,129 - 130 P.
45. සිංහල වර්ණමාලාවේ විකාශනය, 77 පිටුව.